

Sopron Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala · Sopron, Fő tér 1.
Belső ellenőrzés

Nagyfalu Községi Önkormányzat Hivatala	
Erkezett: 2014. MÁRC 20.	Szám: 167-5/2014
Melléklet:	Előadó: du J2

Ügyiratszám: 40. 439/2014.

1. számú melléklet

FERTŐHOMOK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

2013. ÉV

SOPRON ÉS TÉRSÉGE ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS

TARTALOMJEGYZÉK

- I. Bevezetés
- II. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása
  - 1. 2013. évi ellenőrzési lista
  - 2. A tervfeladatok teljesítésének értékelése
  - 3. A bizonyosságot adó tevékenység keretében végzett ellenőrzések fontosabb megállapításai
  - 4. A tanácsadó tevékenység
- III. A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján, javítására tett fontosabb javaslatok
- IV. Az intézkedési tervek megvalósítása
- V. Éves értékelés a belső ellenőrzés tárgyi és személyi feltételeiről
- VI. A belső ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok

I. BEVEZETÉS

Az „Éves Ellenőrzési Jelentésünket” a Nemzetgazdasági Minisztérium által kidolgozott módszertan szerint állítottuk össze.

II. A BELSŐ ELLENŐRZÉS ÁLTAL VÉGZETT TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA

1. A 2013. évi ellenőrzési lista

SZABÁLYSZERŰSÉGI TÉMAELLENŐRZÉS: A belső kontrollrendszer működésének, minősége dokumentáltságának vizsgálata az önkormányzatok hivatalaiban és a Kistérségi Irodában:

1. Agyagosszergény Község Önkormányzata
2. Ágfalva Község Önkormányzata
3. Csapod Község Önkormányzata
4. Csáfordjánosfa Község Önkormányzata
5. Csér Község Önkormányzata
6. Ebergőc Község Önkormányzata
7. Egyházásfalva Község Önkormányzata
8. Fertőboz Község Önkormányzata
9. Fertőd Város Önkormányzata
10. Fertőendréd Község Önkormányzata
11. Fertőhomok Község Önkormányzata
12. Fertőrákos Község Önkormányzata
13. Fertőszentmiklós Város Önkormányzata
14. Fertőszéplak Község Önkormányzata
15. Gyalóka Község Önkormányzata
16. Harka Község Önkormányzata
17. Hegykő Község Önkormányzata
18. Hidegség Község Önkormányzata
19. Iván Község Önkormányzata
20. Kópháza Község Önkormányzata
21. Lövő Község Önkormányzata
22. Nagycenk Nagyközség Önkormányzata
23. Nagylózs Község Önkormányzata
24. Nemeskér Község Önkormányzata
25. Pereszteg Község Önkormányzata
26. Pinnye Község Önkormányzata
27. Pusztacsalád Község Önkormányzata

28. Répceszemere Község Önkormányzata
29. Répcevis Község Önkormányzata
30. Rőjtökmuzsaj Község Önkormányzata
31. Sarród Község Önkormányzata
32. Sopronhorpács Község Önkormányzata
33. Sopronkövesd Község Önkormányzata
34. Szakony Község Önkormányzata
35. Újkér Község Önkormányzata
36. Und Község Önkormányzata
37. Völcséj Község Önkormányzata
38. Zsira Község Önkormányzata
39. Kistérségi Iroda

SZABÁLYSZERŰSÉGI ELLENŐRZÉS: A belső kontrollrendszer működésének, minősége dokumentáltságának vizsgálata Petőháza Község Önkormányzatának Hivatalában.

SZABÁLYSZERŰSÉGI UTÓELLENŐRZÉS: A közérdekű adatok kötelező közzétételére vonatkozó előírások szabályszerűségi témaellenőrzésére tett intézkedések megfelelőségének utóellenőrzése:

1. Agyagosszergény Község Önkormányzata
2. Ágfalva Község Önkormányzata
3. Csapod Község Önkormányzata
4. Csáfordjánosfa Község Önkormányzata
5. Csér Község Önkormányzata
6. Egyházasköves Község Önkormányzata
7. Fertőboz Község Önkormányzata
8. Fertőd Város Önkormányzata
9. Fertőendréd Község Önkormányzata
10. Fertőhomok Község Önkormányzata
11. Fertőrákos Község Önkormányzata
12. Fertőszentmiklós Város Önkormányzata
13. Fertőszéplak Község Önkormányzata
14. Gyalóka Község Önkormányzata
15. Harka Község Önkormányzata
16. Hegykő Község Önkormányzata
17. Hidegség Község Önkormányzata
18. Iván Község Önkormányzata
19. Kópháza Község Önkormányzata
20. Lövő Község Önkormányzata
21. Nagycenk Nagyközség Önkormányzata
22. Nemeskér Község Önkormányzata
23. Peresztég Község Önkormányzata
24. Petőháza Község Önkormányzata
25. Pusztacsalád Község Önkormányzata
26. Répceszemere Község Önkormányzata
27. Répcevis Község Önkormányzata
28. Sarród Község Önkormányzata
29. Sopronhorpács Község Önkormányzata
30. Szakony Község Önkormányzata

- 31.Újkér Község Önkormányzata
- 32.Und Község Önkormányzata
- 33.Völcséj Község Önkormányzata
- 34.Zsira Község Önkormányzata

RENDSZERELLENŐRZÉS: Fertőd Város Önkormányzata, Fertőszentmiklós Város Önkormányzata.

SOPRON MJ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL TARTOTT BELSŐ ELLENŐRZÉSEK:

SZABÁLYSZERŰSÉGI ELLENŐRZÉS: Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala kontrollkönyvetének vizsgálata a közigazgatási feladatváltozás tükrében; A készpénzkezelés kontrollja és működése Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatalában.

SZABÁLYSZERŰSÉGI TÉMAELLENŐRZÉS: A térítési díjbevételek alakulása, megállapításának jogszerűsége Sopron MJ Város Önkormányzatának óvodáiban

SZABÁLYSZERŰSÉGI UTÓELLENŐRZÉS: A vezetői elszámoltatás megalapozottságának szabályszerűségi témaellenőrzésére tett intézkedések megfelelőségének vizsgálata Sopron MJ Város Önkormányzata által alapított és fenntartott költségvetési intézményeknél.

TANÁCSADÁS: Sopron MJ Város Önkormányzata köznevelés – működtetési feladatainak első tapasztalatai

2. A tervfeladatok teljesítésének értékelése

Összességében mind a negyven társult önkormányzatnál tartottunk belső ellenőrzést. Ez 10 vizsgálatot jelentett, melyre 373 revizori napot fordítottunk.

Valamennyi betervezett önkormányzat vizsgálatát elvégeztük.

Megjegyzés: Sopron MJ Város Önkormányzatánál 2013. évre tervezett - külső szakértői kapacitást igénylő informatikai rendszer-ellenőrzést a Hivatal vezetése maradvány-kockázatként kezelte, így ezt a vizsgálatot a 2014. évi ellenőrzési tervben újból szerepeltettük. Az adósságállomány kezelésének gyakorlata Sopron MJ Város Önkormányzatánál című pénzügyi ellenőrzésünk folyamatban levő, le nem zárt ellenőrzés, ezért az „Éves ellenőrzési jelentés” erre vonatkozóan adatot nem tartalmaz.

Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

A „Belső Ellenőrzési Kézikönyv” előírásai szerint a belső ellenőr köteles összesített értékelést és véleményt megfogalmazni az általa ellenőrzött területről. Az értékelés 2013. évben az alábbiak szerint alakult:

- megfelelő: 2
- korlátozottan megfelelő: 4
- gyenge: 3
- kritikus: nem volt
- elégtelen: nem volt

Megjegyzés: egy „vizsgálat” esetében a feladat tanácsadás volt, ahol értékelést nem adtunk.

Az összesített értékelést összesen 28 megállapítás támasztja alá. Megállapításainkat rangsoroltuk, aszerint, hogy milyen hatással vannak az ellenőrzött tevékenységre, beleértve a belső irányítási és ellenőrzési rendszer hatékonyságára és eredményességére vonatkozó befolyásukat:

- kiemelt jelentőségű megállapítás: 7
- átlagos jelentőségű megállapítás: 15
- csekély jelentőségű megállapítás: 6

Az elvégzett vizsgálatokra az ellenőrzött szervezetek részéről észrevétel nem érkezett.

3. A bizonyosságot adó tevékenység keretében végzett ellenőrzések fontosabb megállapításai

Az alábbiakban röviden összegezzük az egyes ellenőrzési jelentéseink főbb megállapításait. Értelmszerűen az „Éves ellenőrzési jelentésünk” ezen fejezete csak az adott önkormányzatra vonatkozó vizsgálat megállapításait tartalmazza, kivéve, ha a vizsgálat típusa témaellenőrzés volt. Külön jelentés készült a társulásra vonatkozóan is.

3.1. A belső kontrollrendszer működésének, minősége dokumentáltságának vizsgálata az önkormányzatok hivatalaiban és a Kistérségi Irodában.

Szabályszerűségi témaellenőrzésünk 39 önkormányzatra – Petőháza önkormányzata a vizsgálatot külön, más alkalommal kérte – és a Kistérségi Irodára vonatkozott.

Főbb megállapításaink a következők voltak:

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 11.§ szerint a költségvetési szerv vezetője „Nyilatkozatban” köteles értékelni a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségét. Ez az előírás egyben a vezetői elszámoltathatóság rendszerének jogszabályi alapját is jelenti.

A **belső kontrollrendszer** a költségvetési szerv által a kockázatok kezelésére és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, melyért a költségvetési szerv vezetője a felelős, aki köteles - a szervezet minden szintjén érvényesülő - megfelelő

- **kontrollkörnyezetet** (megfelelő szabályozást kell kialakítani),
- **kockázatkezelési rendszert** (elemezni kell, fel kell rá készülni),
- **kontrolltevékenységeket** (felderíteni, kezelni kell),
- **információs és kommunikációs rendszert** (megosztani, tudomásra kell hozni),
- **monitoring rendszert** (nyomon kell követni)

kialakítani, működtetni és fejleszteni.

A **belső kontrollrendszer** tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és **belső szabályzatokat**, melyek biztosítják, hogy

- a költségvetési szerv tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályszerűséggel, szabályozottsággal, valamint a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményével,
- az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásban ne kerüljön sor pazarlásra, visszaélésre, rendeltetésellenes felhasználásra,
- megfelelő, pontos és naprakész információk álljanak rendelkezésre a költségvetési szerv működésével kapcsolatosan, és
- a **belső kontrollrendszer harmonizációjára és összehangolására** vonatkozó jogszabályok végrehajtásra kerüljenek a módszertani útmutatók figyelembevételével.

A fenti elvek érvényesülése a **belső ellenőrzési vizsgálat** alapján a **belső kontrollrendszer** elemei szerint a következő volt:

Kontrollkörnyezet:

A hivatalvezetők megítélése szerint az adott költségvetési szervezet **belső struktúrája** képes hatékonyan elősegíteni a szervezeti célok teljesítését. A teljesítményértékelés rendszere a vizsgált szervezetek 92 % - a esetében működött. A hivatalvezetők 85 % - a rendelkezett munkaköri leírással, bár ezek 61 % - a nem konkretizált. Írásos etikai normarendszert mindössze a vizsgált szervezetek 5 % - a esetében találtunk.

Kockázatkezelés:

A vizsgált szervezetek – egy kivétellel – rendelkeztek „Kockázatkezelési Szabályzattal”. Az értékelésre benyújtott **kontrollok** azonban általában mintaszabályzatok voltak, a szervezetre vonatkozó egyedi sajátosságokat nem tükrözték pl.: kockázatok kezelőjének meghatározása, a kockázatkezelésben résztvevők rögzítése, az adott költségvetési szerv kockázati tűrőképességének meghatározása stb.

A kockázatkezelés dokumentumainak értékelése kapcsán - melyet mindössze 4 önkormányzat, de azok sem teljes körűen küldtek meg - megállapítottuk, hogy az önkormányzatok és a Kistérségi Iroda a vizsgált időszakban dokumentált, tényleges kockázatelemzést, kockázatfelmérést nem végeztek. Így nem kerültek megállapításra az adott

szervezetek tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok, továbbá nem kerültek meghatározásra az egyes kockázatokkal kapcsolatos intézkedések és megtételek módja.

Kontrolltevékenység:

A vizsgált szervezetek alapvetően rendelkeztek ellenőrzési nyomvonallal, azonban a szervezetek mintegy 25 % - a csak részben tett eleget szabályozási kötelezettségének. A szabálytalanságok kezeléséről írott eljárásrenddel a vizsgált szervezetek 82 % - a rendelkezett, ezek 61 % - a azonban a hatályos jogszabályi követelményeknek maradéktalanul nem felelt meg. A vizsgált szervezetek munkatársainak munkaköri leírással való ellátása alapvetően biztosított volt, az adott felelősségi körök (kiadmányozás, döntés) megfelelően elhatároltak voltak. A munkatársak nyilvántartásokhoz, (minősített) információkhoz való hozzáférését a szervezetek 28 % - a nem szabályozta.

Információ és kommunikáció:

A belső és külső kommunikáció a vizsgált szervezetek 44 % - a, illetve 13 % - a esetében nem, illetve 38 % - a és 46 % - a esetében pedig csak részben szabályozott. A válaszadók 95 % - a úgy látja, hogy a számítástechnikai rendszerek segítik az információs és kommunikációs feladatok teljesítését. A vezetők 18 % - a nem látta naprakésznek a gazdasági események nyilvántartását.

Nyomon követési rendszer:

A vizsgált szervezetek 79 % - a nem működtet olyan monitoring rendszert, mely lehetővé tenné a szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését.

Vezetői nyilatkozat:

Az önkormányzatok esetében a belső kontrollrendszer értékeléséről szóló nyilatkozattételi kötelezettségének az erre kötelezett vezetők 69 % - a nem tett eleget. Azon önkormányzatok, amelyek rendelkeznek költségvetési intézménnyel, az intézményvezetők 78 % - a nem tett eleget nyilatkozattételi kötelezettségének. 2012. 01. 01. – 2013. 04. 01. közötti időszakot vizsgálva, az önkormányzati hivatalok átalakulásával, vezetőváltásával kapcsolatban a nyilatkozattételi kötelezettségének a távozó hivatalvezetők 89 % - a nem tett eleget.

Továbbképzési kötelezettség:

A belső kontrollrendszer témakörében két évente kötelező képzési kötelezettségének csak a hivatalvezetők 61 %- a tett eleget.

A megállapításokhoz kapcsolódó főbb javaslataink az alábbiak voltak:

- a hiányzó, vagy felülvizsgálatra szoruló, a jelentésben rögzített kontrollok elkészítése (ellenőrzési nyomvonalak, kockázatkezelési szabályzat, szabálytalanságok kezeléséről szóló szabályzat, munkaköri leírások, belső és külső kommunikáció),
- kockázatelemzés elvégzése, kockázatkezelés és annak dokumentálása,
- a belső kontrollrendszer elemeinek működtetése,
- a vezetői nyilatkozat megadása a belső kontrollrendszer minőségéről,

- a belső kontrollrendszer tárgyában előírt továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- a belső kontrollrendszer fejlesztése.

Az ellenőrzés nyomán kialakult véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatról összességében: **gyenge** volt.

Megjegyzés: Fenti vizsgálatunkat Petőháza Község Önkormányzatánál is elvégeztük, - kérésükre - egy más, számukra alkalmas időpontban. Itt az ellenőrzés nyomán kialakult véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatról összességében: **korlátozottan megfelelő** volt.

3. 2. A közérdekű adatok kötelező közzétételére vonatkozó előírások szabályszerűségi témaellenőrzésére tett intézkedések megfelelőségének utóellenőrzése.

Utóvizsgálatunk 34 önkormányzatra vonatkozott. 5 önkormányzat (Ebergőc, Nagylózs, Pinnye, Rőjtökmuzsaj, Sopronkövesd) a vizsgálatot nem kérte, arra hivatkozással, hogy a társulásból kiléptek.

Főbb megállapításaink a következők voltak:

Magyarország Alaptörvénye szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatokat megismerni és azokat terjeszteni. Ezen alapvető jog érvényesülését elősegítendő, az Országgyűlés elfogadta az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt (Infotv.). Az Infotv. szerint az elektronikus közzétételt az adatok internetes honlapon való hozzáférhetővé tételével kell teljesíteni. További feladat, hogy az egységes közadat kereső rendszerhez is biztosítani kell a csatlakozást, hogy az állampolgár egységes felületen közvetlenül is hozzáférhessen bármely közzétételre kötelezett szerv közzétett adataihoz, pontosabban az arra utaló hivatkozáshoz.

A fenti követelmények érvényesülését vizsgálta a belső ellenőrzés 2012. évben 39 önkormányzatnál. Megállapításainkat 40. 944/2012. ügyszámú „Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény a közérdekű adatok kötelező közzétételére vonatkozó előírásai betartásának vizsgálatáról szóló ellenőrzési jelentésünkben” rögzítettük.

Akkori összegző megállapításaink a következők voltak:

Sopron - Fertőd Kistérség vizsgált önkormányzatainak 13 % - a nem készített saját honlapot, 87 % - a pedig nem tett eleget a közadattár rendszeren való megjelenítési kötelezettségének. A jogszabályban előírt „Közzétételi Szabályzattal” az önkormányzatok 85 % - a rendelkezett, de azok szabályozási színvonala csak 45 % esetében volt megfelelő. 35 % - volt azon önkormányzatok száma, amelyek nem szabályozták a közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének rendjét.

A vizsgált önkormányzatok 53 % - a honlapjának nyitólapján a „közérdekű adatok” hivatkozást nem helyezte el, 88 % az egységes közadat kereső rendszerre mutató hivatkozást sem.

Az önkormányzatok 30 % - a nem jelölte ki a honlap felelősét, azon 30 % pedig akik külső szolgáltatót bíztak még többségében nem, vagy nem teljes körűen szabályozta az adatfelelős és az adatkezelő feladatait.

Az önkormányzatok 65 % - a a közérdekű adatokat nem az általános közzétételi lista alkalmazásával, jogszabályban előírt szerkezetben tette közzé.

A vizsgált önkormányzatok 94 % - a az adat közzétételével, helyesbítésével, frissítésével vagy eltávolításával kapcsolatban az esemény bekövetkeztének dátumát, valamint az esemény kiváltásában közreműködő felhasználó nevét nem naplózta, a naplóról rendszeres biztonsági másolatot nem készített.

Az Infotv. végrehajtásával összefüggő kötelezettségek teljesítéséről mindössze az önkormányzatok 5 % - a készített átfogó jelentést.

Utóvizsgálatunk során értékeltük: az intézkedési terv készítését, az abban foglaltak végrehajtását a következők szerint:

A vizsgált 34 önkormányzat közül 1 még mindig nem rendelkezett honlappal.

„Közzétételi Szabályzata” korszerűsítését az önkormányzatok 20 % - a még nem végezte el.

A közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének rendjét az önkormányzatok 73 % - a továbbra sem jelenítette meg a honlapon.

Az önkormányzatok 41 % - a továbbra sem jelölte ki honlap felelősét, illetve külső szolgáltató esetén nem rögzítette az adatfelelős és az adatközlő feladatait.

Az intézménnyel rendelkező önkormányzatok 81 % - a esetében az intézményi közzétételi kötelezettség továbbra sem teljesült.

Az általános közzétételi listát csak az önkormányzatok 51 % - a alkalmazta és csak 12 % esetében volt biztosított a napra készség.

Az Infotv. végrehajtásával összefüggő, 2012. évre vonatkozó, átfogó jelentés készítési kötelezettségét a vizsgált önkormányzatok közül egyetlen egy sem teljesítette.

Az önkormányzatok 44 % - a nem készített a hiányosságok felszámolását célzó intézkedési tervet, jelentéstételi kötelezettségének pedig egyetlen önkormányzat sem tett eleget.

A megállapításainkhoz kapcsolódó főbb javaslataink az alábbiak voltak:

- saját honlap készítése,
- közadattár rendszeren való megjelenítési kötelezettség teljesítése,
- „Közzétételi Szabályzat” korszerűsítése, kiegészítése,
- belső szabályzat készítése – és a honlapon való megjelenítése – a közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének rendjéről,
- honlap felelős kijelölése, feladatainak belső szabályzatban, munkaköri leírásban való rögzítése,

- belső szabályzat készítése külső szolgáltató esetén az adatfelelős és az adatközlő feladatairól, felelősségéről, ellenőrzési kötelezettségeiről,
- a költségvetési intézmények közzétételi kötelezettségének áttekintése, megoldása, szabályozása,
- az általános közzétételi lista alkalmazása, adatokkal való feltöltése, naprakészségének biztosítása,
- naplózás, biztonsági másolat készítési kötelezettség szabályozása,
- gyűjtőszámon való iktatás, év végén statisztikai kimutatás készítés a közérdekű adat megismerése iránt a hivatalba benyújtott igényekről,
- az Infotv. végrehajtásával összefüggő kötelezettségek teljesítéséről év végén átfogó jelentés készítése.

Az ellenőrzés nyomán kialakult véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatról összességében: **gyenge**.

4. A tanácsadó tevékenység

A helyszíni vizsgálatok kapcsán számos kérdésben fogalmaztuk meg szakmai véleményünket a konkrét vizsgálati programpontokon túl is. A helyszíni ellenőrzési alkalmak mellett - elsősorban telefonon - több esetben fordultak az egyes hivatalok vezetői, dolgozói szakmai kérdésükkel szervezetünkhöz.

Sopron MJ Város Önkormányzata részére módszertani segédletet is szerkesztettünk az ún. „ellenőrzési nyomvonalak” készítéséről, naprakészen tartásának rendjéről.

Az éves ellenőrzési terv készítésekor tanácsadói felkérés a belső ellenőrzéshez Sopron MJ Város Önkormányzata vonatkozásában érkezett, mely hivatalos tanácsadói megbízás végrehajtásra került.

III. A BELSŐ KONTROLLRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK ALAPJÁN, JAVÍTÁSÁRA TETT FONTOSABB JAVASLATOK

Az év során témaellenőrzés keretében minősítettük 39 önkormányzat belső kontrollrendszerét. A belső kontrollrendszer 5 elemére vonatkozóan az alábbiakat tapasztaltuk:

Kontrollkörnyezet:

A teljesítményértékelés rendszere a vizsgált szervezetek 92 % - a esetében működött. A hivatalvezetők 85 % - a rendelkezett munkaköri leírással, bár ezek 61 % - a nem volt konkretizált. Írásos etikai normarendszert mindössze a vizsgált szervezetek 5 % - a esetében találtunk.

Kockázatkezelés:

A vizsgált szervezetek – egy kivétellel – rendelkeztek „Kockázatkezelési Szabályzattal”. A kontrollok azonban általában mintaszabályzatok voltak, a szervezetre vonatkozó egyedi sajátosságokat nem tükrözték.

Az önkormányzatok a vizsgált időszakban dokumentált, tényleges kockázatelemzést, kockázatfelmérést nem végeztek. Így nem kerültek megállapításra az adott szervezetek tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok, továbbá nem kerültek meghatározásra az egyes kockázatokkal kapcsolatos intézkedések és megtételük módja.

Kontrolltevékenység:

A vizsgált szervezetek alapvetően rendelkeztek ellenőrzési nyomvonallal, azonban a szervezetek mintegy 25 % - a csak részben tett eleget szabályozási kötelezettségének. A szabálytalanságok kezeléséről írott eljárásrenddel a vizsgált szervezetek 82 % - a rendelkezett, ezek 61 % - a azonban a hatályos jogszabályi követelményeknek maradéktalanul nem felelt meg. A vizsgált szervezetek munkatársainak munkaköri leírással való ellátása alapvetően biztosított volt, az adott felelősségi körök (kiadományozás, döntés) megfelelően elhatároltak voltak. A munkatársak nyilvántartásokhoz, (minősített) információkhoz való hozzáférést a szervezetek 28 % - a nem szabályozta.

Információ és kommunikáció:

A belső és külső kommunikáció a vizsgált szervezetek 44 % - a, illetve 13 % - a esetében nem, illetve 38 % - a és 46 % - a esetében pedig csak részben volt szabályozott. A vezetők 18 % - a nem látta naprakésznek a gazdasági események nyilvántartását.

Nyomon követési rendszer:

A vizsgált szervezetek 79 % - a nem működtetett olyan monitoring rendszert, mely lehetővé tenné a szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését.

Vezetői nyilatkozat:

Az önkormányzatok esetében a-belső kontrollrendszer értékeléséről szóló nyilatkozattételi kötelezettségének az erre kötelezett vezetők 69 % - a nem tett eleget. Azon önkormányzatok, amelyek rendelkeznek költségvetési intézménnyel, az intézményvezetők 78 % - a nem tett eleget nyilatkozattételi kötelezettségének. 2012. 01. 01. – 2013. 04. 01. közötti időszakot vizsgálva, az önkormányzati hivatalok átalakulásával, vezetőváltásával kapcsolatban a nyilatkozattételi kötelezettségének a távozó hivatalvezetők 89 % - a nem tett eleget.

Továbbképzési kötelezettség:

A belső kontrollrendszer témakörében két évente kötelező képzési kötelezettségének csak a hivatalvezetők 61 % - a tett eleget.

A belső kontrollrendszer javítására, a 39 önkormányzat részére, az alábbi javaslatokat tettük:

- a hiányzó, vagy felülvizsgálatra szoruló kontrollok elkészítése (ellenőrzési nyomvonalak, kockázatkezelési szabályzat, szabálytalanságok kezeléséről szóló szabályzat, munkaköri leírások, belső és külső kommunikáció szabályozása),
- kockázatelemzés elvégzése, kockázatkezelés és annak dokumentálása,
- a belső kontrollrendszer elemeinek működtetése,
- a vezetői nyilatkozat megadása a belső kontrollrendszer minőségéről,
- a belső kontrollrendszer tárgyában előírt továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- a belső kontrollrendszer fejlesztése.

IV. AZ INTÉZKEDÉSI TERVEK MEGVALÓSÍTÁSA

A Belső ellenőrzés minden jelentését javaslatokkal és ajánlásokkal zárta, megjelölve a feladatot, felelőst és a határidőt. 2013. évben összesen 51 javaslatot tettünk. Főbb javaslatainkat az „Éves ellenőrzési jelentésünk” egyes összegző vizsgálati megállapításai után rögzítettük.

A belső ellenőrzés „Ellenőrzési Jelentései” a hiányosságok feltárása mellett, azok kijavítására irányuló javaslatokat – feladat, felelős, határidő megjelölésével – is tartalmaztak. Ezzel az ellenőrzés jelentősen segítette az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek vezetőit intézkedési terv készítési feladataik ellátásában.

Az intézkedési tervek készítése és az arra tett intézkedések az egyes vizsgálataink szerint a következőképpen alakult:

- „A belső kontrollrendszer működésének, minősége dokumentáltságának vizsgálata az önkormányzatok hivatalaiban és a Kistérségi Irodában” című szabályszerűségi témaellenőrzés:
Csak a társulásban maradni kívánt önkormányzatok készítettek - kettő kivételével - intézkedési tervet. Jelentési kötelezettségének azonban - figyelemfelhívó levelünk ellenére – egyetlen önkormányzat sem tett eleget. Iván, Csér, Csáfordjánosfa, Pusztacsalád, Újkér, Egyházásfalu községek önkormányzatai határidő-módosítást kértek és kaptak, így jelentéstételi kötelezettségük határideje módosult.
- „A közérdekű adatok kötelező közzétételére vonatkozó előírások szabályszerűségi témaellenőrzésére tett intézkedések megfelelőségének utóellenőrzése” című szabályszerűségi utóellenőrzés:
Az önkormányzatok 44 % - a az alapvizsgálatra vonatkozóan nem készített a hiányosságok felszámolását célzó intézkedési tervet, jelentéstételi kötelezettségének pedig egyetlen önkormányzat sem tett eleget, ezért utóvizsgálattal kísértük nyomon az ellenőrzés javaslatait. Éves ellenőrzési jelentésünk készítése idején az utóvizsgálatra vonatkozó jelentés realizálása még folyamatban volt.

V. ÉVES ÉRTÉKELÉS A BELSŐ ELLENŐRZÉS TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEIRŐL

A Belső ellenőrzésnél 3 fő státusz állt rendelkezésre a belső ellenőri feladatok ellátására az alábbiak szerint:

- belső ellenőrzési vezető,
- belső ellenőrzési munkatárs I.,
- belső ellenőrzési munkatárs II.

Valamennyi belső ellenőr rendelkezik szakirányú felsőfokú állami iskolai képesítéssel és szakirányú középfokú képesítéssel is.

A belső ellenőrök regisztráltak a költségvetési szerveknél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nemzetgazdasági minisztériumi nyilvántartásában.

A belső ellenőröket mintegy 15 – 35 éves szakmai tapasztalat jellemzi.

A Belső ellenőrzés az „Éves Képzési Tervében” (41. 061-2/2012.) foglaltakat az alábbiak szerint hajtotta végre:

- havonta megtartottuk a jogszabály ismertetéseket,
- az ún. „Költségvetési Levelek” szakfolyóirat fontosabb kérdéseit szintén havonta átbeszéltük,
- rendszeresen tanulmányoztuk a Nemzetgazdasági Minisztérium Ellenőrzési Rendszerek, valamint az Állami Számvevőszék honlapját,
- figyelemmel kísértük a társulásban végzett belső ellenőrzés sajátosságait.

A következő belső oktatásokat tartottuk meg:

- Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet,
- Az elemi költségvetésről szóló 10/2013. (III. 13.) NGM rendelet,
- A belső kontrollrendszeréről és a belső ellenőrzésről szóló kormányrendelet aktuális évközi módosítása (264/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet,
- Az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról szóló 38/2013. (IX. 19.) NGM rendelet,
- Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet eltérő szöveggel történő hatályba léptetése: 307/2013. (VIII. 14.)Korm. rendelet,
- Az államháztartás számvitelének 2014. évi megváltoztatásával kapcsolatos feladatokról szóló 36/2013. (IX. 13.) NGM rendelet,
- A belső kontrollok és az integritás az önkormányzatoknál az Állami Számvevőszék vizsgálati tapasztalatai szerint,
- Korrupciós kockázatok a közszférában – az Integritas Projekt 2013-as eredményeinek bemutatása.

A fenti adatokból is jól látható, hogy a Belső ellenőrzés költségtakarékos módon, elsősorban a belső oktatásra helyezve a hangsúlyt, hajtotta végre képzési tervét.

VI. A BELSŐ ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉG FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

2013. évben nem volt olyan „Ellenőrzési Jelentésünk”, melyre az ellenőrzött szervezetek, szervezeti egységek vezetői, és akikkel az ellenőrzés anyagát megismertették, észrevételt fogalmaztak volna meg.

A 2010. évtől hatályos egységes „Belső Ellenőrzési Kézikönyv” szükséges felülvizsgálata az év során megtörtént. Figyelembe vettük a Nemzetgazdasági Minisztérium új módszertani anyagát és a belső ellenőrzési társulás felülvizsgálatának eredményét. 2014. évtől 24 önkormányzat számít Sopron MJ Város Polgármesteri Hivatala Belső ellenőrzése térségi munkájára Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás keretében.

További feladatként jelentkezik Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás belső ellenőrzési rendszerének megszervezése is. Erre vonatkozóan a Társulás „Belső Ellenőrzési Kézikönyvét”, „Stratégiai Ellenőrzési Tervét” és „2014. évi éves belső ellenőrzési tervét” kidolgoztuk.

A belső ellenőrzési tevékenység fejlesztése garanciális elemének tartjuk, hogy a belső ellenőrzési vezető tagja annak a fórumnak, mely a Nemzetgazdasági Minisztérium Államháztartási Belső Kontrollok Főosztályán működik, így első kézből kap értesítést, illetve kéri ki a véleményét a jogszabály-módosításokról, kifejezheti véleményét az egyes módszertani segédletekről, ismertetheti a legjobb gyakorlatokat, meghívást kap személyes találkozókra.

Sopron, 2014. március 20.

Patzner László
okl. közigazda
belső ellenőrzési vezető
NGM r. sz. 511. 32. 09